

A birodalommal való szembenállás és az identitás rekonstrukciója Chinua Achebe és J. M. Coetzee válogatott műveiben: összehasonlító tanulmány

Jafar Baba

Absztrakt

A nyugati Afrikáról szóló diskurzus olyan nyelvi-kulturális formát hozott létre, amely a kontinenst és népeit alapvetően homogénnek tekinti, teljesen figyelmen kívül hagyva az afrikai kultúrák, hiedelmek, nyelvek és társadalmi hagyományok sokszínű és összetett szerkezetét. Jelen disszertáció bemutatja a nyugat- és dél-afrikai posztkoloniális diskurzust, elemelve a 20. század két jelentős posztkoloniális írójának – a dél-afrikai J. M. Coetzee-nek és a nigériai Chinua Achebe-nek – négy válogatott művét, amelyek tematizálják az apartheid jelenségét és elemzik Afrika brit megszállásának hátterét. Achebe *Thing Fall Apart* (Széthulló világ) (1958) és *Arrow of God* (Isten nyila) (1964), valamint Coetzee *Life and Times of Michael K* (Michael K. élete és kora) (1983) és *Foe* (1986) című műveit vizsgálva a disszertáció megpróbálja bemutatni, hogy a kiválasztott művek hogyan képviselik a posztkoloniális irodalmi szellemet; azt a küzdelmet, amely egy forradalmi afrikai identitás létrehozásáért-megújításáért küzd a kanonikus gyarmati szövegekben felvázolt elődök által képviselt elfogult identitással szemben. A disszertáció emellett a posztkoloniális irodalmi ellenállás jelenségével is foglalkozik, azt vizsgálva, hogy Chinua Achebe és J.M. Coetzee hogyan mutatnak olyan ellenállást irodalmi műveiken keresztül, amelyek megkérdőjelezzik vagy aláássák a bevett nyugati irodalmi kánon felsőbbrendűségét, ezzel egyidejűleg egy új kánon megteremtésére törekszenek. A kolonializmus kezelésével kapcsolatos kutatás összehasonlító aspektusa az írók etnikai és faji hátteréből fakad. Bár mindkét író következetes kritikát fogalmaz meg a kolonializmusról és annak örökségéről, megközelítéseik különböznek, gyarmatosítói, illetve gyarmatosított háttérük, társadalmi-kulturális örökségük alakítja őket. Így a különálló, mégis összekapcsolódó megközelítéseik vizsgálatával az elemzés betekintést nyújt abba, hogyan küzd mindkét művész a nyugati kanonikus birodalommal szemben, befogadó és sokszínű irodalmi kánonok létrejöttét előmozdítva.